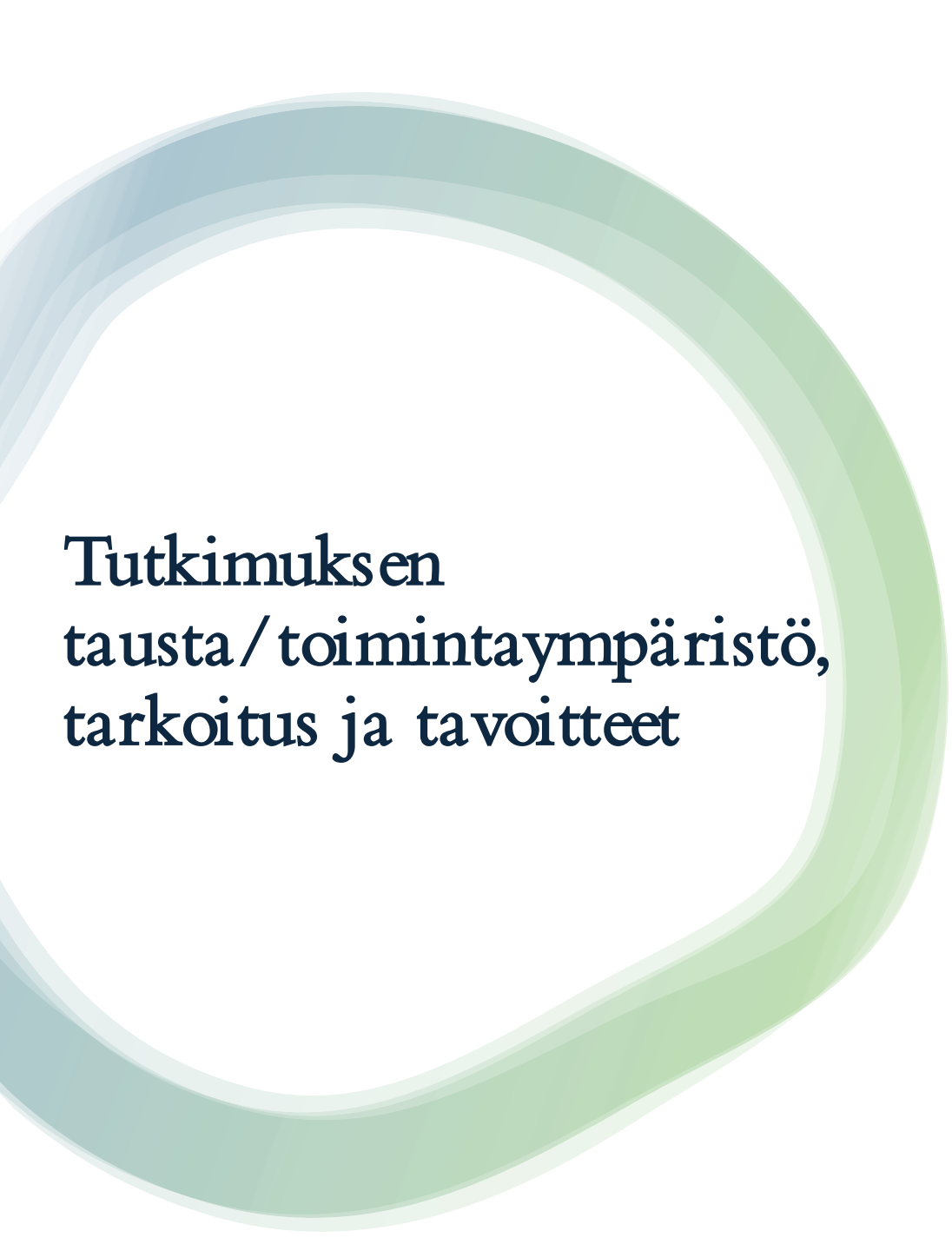

Avomuotoinen perhekuntoutus Päijät- Hämeen hyvinvointialueella

Kyselytutkimus sosiaalityöntekijöiden odotuksista ja
kokemuksista

Tutkimuksen tausta/ toimintaympäristö, tarkoitus ja tavoitteet

- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tuottama oma palvelu, huhtikuusta 2024 lähtien
- Eroaa palvelukuvaukseltaan laitospuoleisesta perhekuntouksesta
- Avomuotoisen perhekuntoutuksen käsitettä ei tunneta lainsäädännössä. Myös aikaisempaa tutkimusta vähän
- Taustalla tarve yhdistää kustannustehokkuus ja perheiden tarpeisiin vastaava intensiivinen tuki
- Käytäntötutkimus tarjoaa lisää tietoa avomuotoisen perhekuntoutuksen käyttöön ottamisesta ja selvittää sosiaalityöntekijöiden näkemyksiä palvelusta.

Teoreettinen tausta ja käsitteet

- Perhetyö: perheiden hyvinvointia tukevia palveluita
- Perhekuntoutus
- Tehostettu perhetyö ---> miten eroaa avomuotoisesta perhekuntoutuksesta
- Avomuotoinen perhekuntoutus: käsite vaikeasti määriteltävissä
- Deinstitutionalisaatio ja kotikäänne

Kotiin vietävät palvelut

Perhetyö

- Perheille, joilla on kevyitä tai kohtalaisia tuen tarpeita
- Ehkäisevää ja varhaista tukea
- Kevyempi tukimuoto, jossa tapaamisia voi olla muutamia kertoja kuukaudessa.
- Ei vaadi lastensuojelun asiakkuutta

Tehostettu perhetyö

- Intensiivistä ja konkreettista tukea arjen haasteisiin (vuorovaikutustaidot, kasvatus, arjen rutiinit yms.)
- Intensiivistä mutta ei yhtä syvällistä kuin avomuotoinen kuntoutus
- Lastensuojelun tukitoimi, jonka tavoitteena ehkäistä huostaanottoja

Laitosmuotoinen palvelu

Perhekuntoutus

- Ympäri vuorokautista tai päivämuotoista laitosympäristössä tapahtuvaa kuntoutusta
- Perheiden vakaviin ja monimuotoisiin ongelmiin
- Perheille, jotka tarvitsevat intensiivistä kuntoutusta lastensuojelullisista syistä

Avomuotoinen perhekuntoutus

- Syvällistä kuntouttavaa työskentelyä, voi sisältää myös mm. mielenterveyden ja päihteidenkäytön käsittelyä
- Usein intensiivisempää ja pitkäkestoisempaa kuin tehostettu perhetyö
- Lastensuojelun avohuollon tukitoimi, jonka tavoitteena ehkäistä huostaanottoja

Tutkimustehtävä ja -kysymykset

Tavoitteena kartoittaa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen sosiaalityöntekijöiden odotuksia avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelusta, sekä heidän kokemuksiaan palvelusta

1. Millaisia odotuksia sosiaalityöntekijöillä on Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tuottamalle avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelulle?
2. Millaisia kokemuksia sosiaalityöntekijöillä on Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tuottamasta avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelusta?

Tutkimuksen toteutus käytäntötutkimuksena

- Sähköinen kyselylomake REDCap-ohjelmalla
- Sekä avoimia- että monivalintakysymyksiä
- Avointen kysymysten analyysissa käytettiin laadullista sisällönanalyysia ja monivalintakysymyksiä analysoitiin määrällisin menetelmin

Kyselyyn vastanneet

- 9 vastaajaa 35 sosiaalityöntekijästä
- Vastausprosentti n. 26 %
- 5 vastaajaa käyttänyt palvelua
- 4 vastaajaa ei vielä käyttänyt palvelua
- Määrällinen aineisto muodostui:
- 5-portainen Likert-asteikko väittämät (täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, täysin eri mieltä)
- Kyllä/ei kysymyksiä
- Laadullinen aineisto muodostui:
- Avomuotoisia kysymyksiä (6 kpl)
- Yhteensä kysymyksiä 13 kpl

Määrällisten kysymysten tuloksia yleisesti

- Kaikki vastaajat olivat tietoisia avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelusta
- Palveluun ohjautumisen prosessi/kriteerit olivat sosiaalityöntekijöille selkeitä (keskiarvo 4.5)

Avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelua käyttäneiden sosiaalityöntekijöiden kokemuksia

	Keskiarvo	Mediaani	Osuus kyllä %
Asiakkaani on käyttänyt avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelua			55,6
Avomuotoisen perhekuntoutuksen aluksi järjestettiin aloitusneuvottelu, jossa sovittiin kuntoutusjakson tavoitteet.			100
Jakson aikana pidettiin välineuvottelu, jossa arvioitiin tavoitteiden toteutumista.			80
Palveluun ohjautuminen oli helppoa.	4,2	4	
Vahva yhteistyö perheen, perhekuntoutuksen ohjaajien ja muun verkoston kanssa toteutui jakson aikana.	3,8	4	
Palvelu oli riittävän intensiivistä	3,8	4	
Palvelu vastasi yksilöllisellä tasolla perheen tarpeisiin	4	4	

Sosiaalityöntekijöiden odotuksia koskien avomuotoista perhekuntoutusta

- Sosiaalityöntekijät, jotka eivät olleet käyttäneet palvelua olivat samaa mieltä tai lähes samaa mieltä väittämän “Olen harkinnut tilaavani Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tuottamaa avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelua” kanssa.
- Kaikki vastaajat pitivät tärkeänä sitä, että avomuotoista perhekuntoutusta on saatavilla aamusta iltaan
- Myös mahdollisuus tehdä yhteistyötä Puhtilan viikkokuntoutuksen kanssa, sosiaalityöntekijöiden vastaukset tämän tärkeydestä vaihtelivat täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä ja ei samaa eikä eri mieltä välillä.

Avomuotoisen perhekuntoutuksen, laitoshuollon perhekuntoutuksen ja tehostetun perhetyön välinen ero sosiaalityöntekijöiden haemmottamana

Prosenttiosuudet sosiaalityöntekijöiden vastauksista kysymykseen "Mielestäni avomuotoisen perhekuntoutuksen, laitoshuollon perhekuntoutuksen ja tehostetun perhetyön erot toisistaan ovat selviä" palvelun käyttämisen mukaan. (N=9)

Onko asiakas käyttänyt avomuotoisen perhekuntoutuksen palvelua?	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä
Ei ole käyttänyt	25 %	0 %	75 %	0 %
On käyttänyt	20 %	20 %	40 %	20 %

Laadullisen aineiston tulokset

- Avomuotoinen perhekuntoutus kotiin vietävänä palveluna
 - asiakkaan etu
- Avomuotoinen perhekuntoutus intensiivisenä ja joustavana palveluna
 - käyntikerrat sekä ajankohta
- Avomuotoinen perhekuntoutus asiakkaan tarpeisiin vastaavana palveluna
 - moniammatillisuus, muutostyö, tavoitteet
- Avomuotoinen perhekuntoutus sosiaalityöntekijän tarpeisiin vastaavana palveluna
 - yhteistyö, menetelmäosaaminen

Johtopäätökset ja ideat kehittämiseen

- Resurssien varmistaminen niin, että työskentely voidaan pitää ajallisesti joustavana ja että palvelun intensiivisyys eroaisi selkeästi muista kotiin vietävistä palveluista.
- Moniammatillista työtettä sekä työntekijöiden välisiä yhteistyömalleja tulisi vahvistaa.
- Aiheen tutkimista olisi tärkeää jatkaa, jotta voidaan selvittää palvelun vaikuttavuutta sekä sitä, miten käytännön toteutus vastaa palvelukuvausta.
- Palvelumuotojen selkiyttäminen ja oman tuotannon palveluiden sisällön konkretisoiminen

Kiitos!